

خبر

رشد ۲۰۰هزارنفری دانش‌آموزان در سال تحصیلی جدید

● شرق: وزیر آموزش‌وپرورش از ثبت نام ۱۲ میلیون دانش‌آموز تا دیروز در سیستم سناد خبر داد و افزود: پیش‌بینی می‌شود با رشد ۲۰۰هزارنفری تعداد دانش‌آموزان در سال تحصیلی جدید به بیش از ۱۳میلیون و ۲۰۰ هزار نفر برسد.
علی‌اصغر فانی اظهار کرد: در برنامه ششم توسعه، سند تحول نظام آموزش‌وپرورش مبنای قرار گرفته است و کلیه فعالیت‌هایی که در آموزش‌وپرورش در برنامه ششم و در ادامه هفتم توسعه انجام خواهد شد، براساس سند تحول خواهد بود. وی تصریح کرد: در این سند بخش‌های مختلفی است که یکی از بخش‌های مهم آن ساحت‌هایی تربیتی است و ما براساس سند تحول شش ساحت تربیتی داریم و اعتقاد بر تربیت همه‌جانبه دانش‌آموز داریم.
وزیر آموزش‌وپرورش اظهار کرد: یکی از ساحت‌های تربیتی، تربیت اخلاقی و اعتقادی است که دانش‌آموزان باید براساس اخلاق و اعتقادات دینی و مذهبی تربیت شوند؛ اما اینکه آیا تربیت دینی کافی است، مسلماً خیر، بلکه لازم است؛ اما کافی نیست و نیاز به تربیت علمی و فناوریانه نیز هست و دانش‌آموز باید علاوه بر تربیت اخلاقی از آخرین دستاوردهای علمی بهره‌مند شود.
فانی تربیت هنری و زیباشناسی را سومین ساحت تربیتی دانست و افزود: زیباشناسی، هنر و آموزش هنر باید در دانش‌آموزان تقویت شود و تربیت سیاسی- اجتماعی از نیازهای شخصیتی دانش‌آموزان است تا او بداند با دنیای اطرافش چگونه برخورد کند.
وی تربیت حرفه‌ای و اقتصادی را ساحت پنجم دانست و اظهار کرد: ۱۳ میلیون دانش‌آموز باید طوری تربیت شوند که در آینده باری از دوش جامعه‌بردارند و توسعه‌مدرس فن‌وحرفه‌ای و کارآدانش در این دولت در راستای این هدف است؛ چراکه مدرک بدون مهارت مثرثمر نخواهد بود.
وزیر آموزش‌وپرورش تربیت بدنی و جسمانی را ششمین و آخرین ساحت از ساحت‌های شش‌گانه تربیتی در سند تحول عنوان کرد و افزود: نباید فقط به بُعد آموزش و بعد پرورش توجه کرد؛ بلکه باید در کنار این دو به بُعد جسمانی و بدنی دانش‌آموز نیز توجه کرد و زمینه را برای رشد جسمی او فراهم کرد؛ چراکه برخی اوقات افراط در بعد آموزشی باعث غفلت از بعد جسمانی شده است.
فانی خاطر‌نشان کرد: در همین راستا سمات درس تربیت‌بدنی را از سه ساعت به شش ساعت در دوره دوم متوسطه افزایش داده‌ایم که این نشان‌دهنده اهتمام دولت تدبیر و امید به بحث تربیت‌بدنی است و در کنار آن دروس‌ای با عنوان انسان و محیط زیست و انسان و سلامت به دروس متوسطه اضافه کرده‌ایم تا ساحت‌های شش‌گانه را کامل پوشش دهیم.
وزیر آموزش‌وپرورش با اشاره به بازگشت فعالیت‌های ورزشی به کف مدرسه اظهار کرد: فعالیت‌های ورزشی درون‌مدرسه‌ای، کانون‌های ورزشی درون‌مدرسه‌ای از یک سو و کانون‌های ورزشی برون‌مدرسه‌ای از سوی دیگر کار غربالگری دانش‌آموزان و استعدادیابی را به‌خوبی انجام می‌دهند.
فانی از ایجاد شست هزار کانون درون‌مدرسه‌ای خبر داد و افزود: توسعه کانون‌های درون‌مدرسه‌ای تسریع در تبدیل مدرسه به نهاد تربیتی به توسعه ورزش همگانی که زمینه‌ساز ورزش قهرمانی است، می‌تواند کمک کند و در این راستا شاهد مشارکت دیگر نهادهای و همچنین خانواده‌ها هستیم.
وزیر آموزش‌وپرورش با اشاره به سخنان رهبر معظم انقلاب درباره مخاطب‌بودن بیش از ۴۰ میلیون از افراد جامعه گفت: آموزش‌وپرورش تنها دستگاه حاکمیتی است که در همه‌جا، حتی دورترین نقاط مرزی حضور دارد و پرچم جمهوری اسلامی ایران را در آنجا برافراشته است.

شرق: پرویز فتاح، اولین رئیس کمیته امداد، پس از ۳۵ سال است. او با حکم رهبری و تغییرات اساسی در اساسنامه و مجموعه امداد، از خارج از این مجموعه و در گسوت یک مهندس انتخاب شده است. در مدت کوتاهی که از حضورش در این مجموعه می‌گذرد، تغییرات جدی و البته فراگیری را با تبلیغات و اطلاع‌رسانی اعمال کرده است که همین تغییرات توانسته نقدها را نسبت به سازمان تحت مدیریت او کاهش دهد. «شرق» فارغ از حواشی سیاسی، تلاش کرد در گفت‌وگویی مشروح درباره آنچه در این سال‌ها در کمیته امداد رخ داده اما کمتر درباره آنها صحبت شده، با فتاح صحبت کند. آنچه در ادامه می‌آید سؤال و جواب‌های این گفت‌وگو است.

❧ یکی از مهم‌ترین مسائلی که برای مخاطبان چاپ است، تعداد مددجویانی است که از اول انقلاب تا به حال، کم‌کشان کرده‌اید و حتی ممکن است تا به حال در این چرخه باقی مانده باشند. آیا در این سال‌ها مددجوی روسویی هم داشته‌اید؟ کمترین و بیشترین سال‌هایی که یک مددجو تحت پوشش بوده چقدر است؟

این موضوع تابعی از جمعیت و وضعیت اقتصادی کشور است. نسبت به اول انقلاب جمعیت کشور بیش از دو برابر شده است و به‌این‌ترتیب، جامعه مددجویی هم دو برابر شده است. نمی‌توان گفت این آمار رشد کرده؛ چراکه جمعیت افزایش یافته است. با اطمینان می‌گویم افرادی که الان تحت پوشش هستند، هیچ کدامشان بیست سال قبل نبوده‌اند. یعنی قدیمی‌ترین مددجویان ما که انگشت‌شمار هم هستند، مربوط به ۲۰ سال قبل‌اند و این افراد، دائم در حال ورود و خروج هستند. سال گذشته بین ۱۵۰ تا ۱۹۰هزار خانواده ورود و همین تعداد خروج داشته‌ایم که تابع ضوابط کمیته امداد و قوانین است و نه اختیار ما! به عنوان مثال، طرح شهید رجایی از سال ۵۹ تبدیل به قانون شده و مسئولیت آن با کمیته امداد است و همه روستاییانی که به سن ۶۵ سال می‌رسند، به‌طور خودکار تحت پوشش امداد قرار می‌گیرند. تلاش ما، کاهش تعداد ورود و افزایش میزان خروج جامعه مددجویانمان است و این اتفاق درحال محقق‌شدن است و آمار امروز مددجویان تحت پوشش ما، نسبت به آمان یک سال قبل، کمتر شده است. طبق قانون برنامه توسعه، کمیته امداد موظف است سالانه ۱۰ درصد را از ورودی کم کند که البته به این قانون در سال‌های قبل عمل نشده است؛ چراکه همکاری‌امدادی معتقدند مجلس‌ها و دولت‌های قبل نیز به وظایفشان عمل نکرده‌اند و به‌همین دلیل امداد هم موفق نبوده است.

❧ باین حساب، قانون ورود و خروج در سال‌های گذشته رعایت نمی‌شده؟

نه، رعایت نشده و مسئله این‌ است که نمی‌توانستند رعایت کنند. فشاری برای تحت پوشش قرارگرفتن در جامعه وجود داشته و همکاریان کمیته امداد هم نمی‌توانست‌اند فرد را به اجبار از چرخ حمایت خارج کنند؛ چراکه این افراد بایستی توانمند می‌شدند. درحال‌حاضر روش‌های خروج از پوشش کمیته امداد، ایجاد اشتغال و خودکفایی مددجویان است و البته دراین‌میان عواملی مانند ازدواج و فوت نیز، سبب کاهش آمار مددجویان ما می‌شود و خب طبیعی است که این علت، خیلی در اختیار ما نیست، ولی عمده تلاش ما این است که با گسترش روش‌های اکتسابی مثل ایجاد شغل و کارآفرینی، برای خروج مددجویان از فهرست افراد تحت پوشش کمیته امداد، اقدام کنیم. آنچه مهم است، این است که برنامه ما به‌هیچ‌وجه افزایش آمار نیست و به عکس، به دنبال کاهش جامعه مددجویی هستیم.

❧ باین شرایطی که می‌گویید، جامعه مددجویی از این یک‌میلیون و خرده‌ای که امروز هست، دیگر به هیچ شکلی افزایش پیدا نمی‌کند؟

نه، افزایش نمی‌یابد؛ اما باید بدانید شرایط اقتصادی در جامعه در اختیار ما نیست و نیازمندشن مردم هم دقیقاً بستگی به همین شرایط اقتصادی دارد. هرچه اقتصاد رونق داشته باشد و اشتغال باشد و رکود نباشد، حتما ورودی ما کمتر می‌شود و بالعکس. به‌عبارتی ما تابعی از وضعیت اقتصادی جامعه هستیم. ❧ مبلغ کمک نقدی همواره محل اختلاف و اعتراض بوده است و همیشه مددجویان آن را کم می‌دانسته‌اند!

منابع ما دو بخش است؛ بخشی را از مردم و بخشی را از دولت دریافت می‌کنیم. مستمری ماهانه‌ای که برای مددجویان پرداخت می‌کنیم، جزء منابع دولتی است و چون قانون است، مثل یارانه از دولت آن را می‌گیریم و عیناً پرداخت می‌کنیم. درباره میزان این کمک، ما دخالتی نداریم؛ دولت‌ها این رقم را در این سال‌ها پرداخت کرده‌اند. برای یک نفر ۵۳ هزار تومان و برای خانواده پنج نفره و بیشتر هم ۱۰۰هزار تومان می‌دهیم. ❧ شما خودتان موافق افزایش این رقم نیستید؟

ما موافق نیستیم و دولت هم موافق نیست و

اتفاقاً در این‌باره با دولت و مجلس هم‌نظر هستیم. معتقدیم بیشتر باید به مددجویان خدمت ارائه کنیم و با شناسایی نیازهای آنها، آن مشکل را برطرف کنیم و پول نقد به آنها ندهیم. روی این پول، ماهانه مثل یارانه هیچ مدیریتی در این خانواده‌ها که عموماً آسیب دارند، کجا خرج می‌شود و چه‌بسا به نقدینگی و تورم و حتی بی‌کاری دامن می‌زند. البته ما غیر از این مبالغی که از دولت می‌گیریم، مبالغ دیگری را هم به مددجویان می‌دهیم که از مردم دریافت می‌شود و نمونه آن طرح اکرام ایام است. درحال‌حاضر حدود یک میلیون نفر همکاری دارند و هر یتیم تحت پوشش ما، حداقل پنج حامی دارد و از ۱۰۰ تا ۴۰۰ هزار تومان را ماهانه دریافت می‌کنند. این مبلغ، خارج از مستمری است که امداد به آنها می‌دهد. در این‌باره فقط واسطه اتصال هستیم و پول هم مستقیم به حسابشان می‌رود. این طرح را سال گذشته برای افراد غیر یتیم هم تسری دادیم و با عنوان طرح محبتین، مشارکت بالایی از مردم را شاهد بودیم. محل‌های دیگری هم برای کمک‌های مردمی وجود دارد که مثلاً برگزاری جشن عاطفه‌ها در اواخر شهریور یک نمونه آن است که سال‌هاست با همراهی مردم اجرا می‌شود.

❧ قبول دارید میزان کمک‌های مردمی و استقبال آنها از این مراسم‌ها و جشن‌های مردمی نسبت به دو دهه قبل بسیار کمتر است؟

آمار ما نشان نمی‌دهد میزان کمک به جشن

جامعه

عکس: رونق رستمی، شرق

گفت‌وگو با پرویز فتاح، رئیس کمیته امداد پس از ۳۵ سال

پول‌ها کجا خرج می‌شود

عاطفه‌ها و جشن نیکوکاری کم شده ولی شیب رشد کمک‌ها کاهش داشته است. مثلاً ما انتظار داریم هر سال این رقم ۳۰ درصد افزایش یابد، اما طرح اکرام ما ۱۸ درصد در سال قبل رشد داشت یا کمک به صندوق صدقات فقط هشت درصد رشد داشته است. از نظر ما، این رقم‌ها نسبت به شرایط اقتصادی در جامعه قابل قبول است. این موضوع هم به وضع اقتصادی مردم بستگی دارد. یک کیف دانش‌آموز در دهه‌های ۶۰ و ۷۰ چه قیمتی داشت و حالا یک کیف مدرسه برای کودکان چه قیمتی دارد؟ تأمین این نیاز در جامعه ما گران شده و تورم در جامعه برآورده‌کردن این نیاز را گران‌تر و سخت‌تر کرده است. ما قبول داریم هم افراد تحت پوشش ما و هم کل افراد جامعه که به آنها و کمک‌ه امداد کمک می‌کنند، تحت‌تأثیر مسائل اقتصادی هستند. اتفاقا بخش زیادی از حامیان ما از قشر متوسط و حتی پایین هستند و وقتی شرایط اقتصادی بر آنها تنگ می‌شود، کمتر هم امکان کمک دارد.

❧ همین شرایط کاهش توجه و کمک درمورد صندوق‌های صدقات به‌عنوان نصاد امداد در شهرها وجود داشته است و علاوه بر این، شاهد نوعی بی‌اعتمادی به امداد و این صندوق‌ها بودیم که هنوز هم وجود دارد. علت چه بوده و آیا ممکن است روزی دیگر این صندوق‌ها به‌مرور یا یکباره از شهر جمع شوند؟

آن بخشی است که در این سال‌ها دچار مشکل و موجب نگرانی نیکوکاران شده و البته حواشی ناراحت‌کننده دارد. صندوق‌های معابر هستند. میزان صدقات و کمک‌های مردمی که از طریق صندوق‌های خانگی و اماکن سروپوشیده جمع‌آوری می‌شود با هیچ مشکل و گاهشی مواجه نبوده و جالب است بدانید سهم ۷۰ درصد صدقات ما از همین دو بخش تأمین می‌شود و اتفاقاً میزان آن افزایش هم داشته است. روی این صندوق‌ها آیه قرآن دارد و صدقه بحثی اعتقادی است و کسی که صدقه را می‌دهد خودش دیگر جرئت ندارد از همان پول برداشت کند و به‌همین دلیل اینکه در روز روشن و جلو چشم مردم به این صدقه دستبرد می‌زنند و واکنشی نیست، عجیب است. این ایراد به ما برمی‌گردد و نوعی آسیب اجتماعی است. افرادی که به صندوق‌ها دستبرد می‌زنند، اکثرأ معتادان و بی‌خانمان‌ها هستند که امکان عمومی را دچار خشه اجتماعی کرده‌اند و این منازر اصلاً برای کشور و نظام خوب نیستند. این موضوع باید تبدیل به یک جرم شده و با آن برخورد شود. مردم هم در مواجهه با این آسیب می‌گویند اگر من به این صندوق‌ها پول بریزم، ممکن است به وسیله همان معتادها و سارقان سرقت شود و به‌همین دلیل رغبت کمتری برای واریز

پول به صندوق‌های واقع در معابر عمومی وجود دارد و البته شاید من هم به‌جای شهروندانم بودم همین حس‌وحال را داشتم. آسیب دیگر صندوق‌های ما چهره و ظاهر زنگ‌زده و کج و بی‌رنگ و... است که درباره این موضوع اقدام کردیم و اکثر صندوق‌ها تا پایان امسال اصلاح می‌شوند. در صندوق‌های جدید شیارهای افقی، عمودی و قفل‌هایشان تغییر کرده است. همچنین محل‌های نصبشان تغییر می‌کند و البته تعدادشان در معابر عمومی محدود هم خواهد شد. در کنار آن، راه صدقه یا پیامک را هم فعال کرده‌ایم تا روند پرداخت این کمک را تغییر دهیم و خوشبختانه توجه خوبی شده است و از ماه رمضان که این طرح شروع شده، بیش از ۸۰۰ هزار نفر استقبال کرده‌اند و هر روز این پیامک صدقه را ارسال می‌کنند. درعین‌حال، شکل جدیدی از صندوق‌های الکترونیکی را به شرکتی در داخل کشور سفارش داده‌ایم که مردم می‌توانند خیلی راحت و بدون صرف زمان، مبلغ موردنظر را پرداخت کنند و دیگر این حواشی هم در زمینه صندوق‌ها برطرف شود.

❧ نمی‌شود همه بی‌اعتمادی به صندوق‌های امداد و خود امداد را گردن معنادان اندخت، بخشی از این بی‌اعتمادی ناشی از عملکرد امداد در کل این سال‌ها بوده که همواره یک سویه پولی را جمع کردند و مردم نتایج آن در آن شهر و کشورشان ندیده‌اند. موضوع بی‌اعتمادی‌ها با موضوع صدقه متفاوت است. آنچه در این میان مهم است، این مطلب است که باید درباره میزان کمک‌های مردمی به امداد و محل هزینه‌کرد آنها شفاف‌سازی داشته باشیم. این شفاف‌سازی درباره طرح اکرام وجود داشته و علت موفقیت و همراهی مردم در طرح محبتین هم همین شفاف‌سازی بوده است که حامی را مستقیماً به یتیم متصل کرده‌ایم و هیچ جای شبهه‌ای باقی نمی‌ماند. این طرح نشان دارد مردم می‌خواهند بدانند پولی که می‌دهند کجا صرف می‌شود و هر چه شفاف‌سازی کنیم اعتماد هم بیشتر می‌شود.

❧ یکی از کمک‌هایی که مردم به کمیته امداد و صندوق‌های مشابه آن برای کمک به کشورهای نیازمندند دیگری می‌کنند اما نتیجه آن را نمی‌دیدند یا این سؤال پیش می‌آمد که وقتی در کشورمان این میزان نیازمند داریم، چرا باید این پول به کشورهای دیگر برود؟

اتفاقاً درباره این کمک‌ها در نماز جمعه، راهپیمایی‌ها و سایر اماکنی که چنین کمک‌هایی جمع شده، کاملاً شفاف عمل شده است و هر جایی که این صندوق‌ها قرار داده شده‌اند با فاصله قابل توجه از صندوق‌هایی بوده که برای ماصرف داخلی، نسبت به جمع‌آوری کمک‌های مردمی اقدام می‌کنند. همچنین به صورت مکتوب اعلام کرده‌ایم این کمک‌ها برای مثلاً کمک به مردم نجره است و مثلاً این صندوق برای کمک به نیازمندان داخلی تعبیه شده و به مردم اختیار در انتخاب دادیم. پولی که به صندوق‌های کمک به کشورهای دیگر ریخته می‌شود، شرعاً، عرفاً و قانوناً برای همان کشور است و حساب مجزایی دارد. این کمک‌ها از ارتباط‌هایی که بالاخره کشورومان در آن کشورها دارد، به حساب مجزایی برای ایام و نیازمندان آنجا ارسال می‌شود. قبلاً ابهام این بود که امداد از محل منابع و کمک‌های داخلی برای این کشورها هزینه می‌کند که این شبهه، درست نبود و طبق شرع و قانون، امداد نمی‌تواند این کار را انجام دهد. بهتر است من این موضوع را شفاف‌تر عرض کنم؛ ما حتی صدقه‌های مردم عزیز یک شهر را نمی‌توانیم در شهر و محل دیگری هزینه کنیم و تمامی کمک‌های جمع‌آوری‌شده در یک شهر یا استان باید در همان استان هزینه شود. حال چگونه می‌توانیم پول و کمک مردم را به خارج از کشور منتقل کنیم.

ادامه در صفحه ۱۷

گزارش

ارزبایی یک رویداد محیط‌زیستی سه‌شنبه‌های بدون خودرو و خطر نمایشی شدن

مرتضی تفرشی . سردبیر ماهنامه جهان سبز

● «سه‌شنبه بدون خودرو» حرکتی مبارک است که به طور خودجوش و مردمی با ابتکار یک جوان اراکلی کلید خورد و خیلی زود در شهرهای مختلف به کارزاری محیط‌زیستی بدل شد و در هر شهر و استانی متناسب با ویژگی‌های فرهنگی و اقلیمی و نیز تلاش فعالان محیط زیست و میزان همراهی مسئولان، شکل خاص خود را پیدا کرد. این رویداد در تهران با فراخوان رکاب‌زنی با دوچرخه از مبدأ تا مقصدی مشخص در سه‌شنبه‌ها، شکلی ویژه پیدا کرده است. سه‌شنبه گذشته (۱۶ شهریور) هم‌زمان با چهلمین هفته «سه‌شنبه‌های بدون خودرو»، قرار بود همراهان این کمپین در تهران، با دوچرخه مسیر خیابان حجاب تا خانه هنرمندان را رکاب بزنند که با ممانعت نیروی انتظامی روی‌رو شدند. این اتفاق بحث‌های مختلفی را بین حامیان کمپین «سه‌شنبه‌های بدون خودرو» برانگیخت که بیشتر به انتقاد از این ممانعت و نیز طرح مسئله مشارکت زنان در این رویداد (و سایر فعالیت‌های اجتماعی) کشیده شد؛ اما کمتر سخنی درباره ارزبایی محیط زیستی این حرکت به میان آمد. در اینجا از نقطه‌نظر محیط زیستی به «سه‌شنبه‌های بدون خودرو تهران» نگاهی می‌اندازیم.

۱. آیا حرکت سه‌شنبه‌ها در تهران می‌تواند «عبار محیط زیستی‌بودن» باشد؟

- سه‌شنبه بدون خودرو در تهران دارد به «سه‌شنبه‌ای با دوچرخه» تبدیل می‌شود که با توجه به شرایط موجود این شهر، می‌تواند تنها حرکتی نمادین باشد، نه مناسب‌ترین راه برای ترافیک و اصلاح کیفیت هوای تهران.

- هیچ بررسی کارشناسانه‌ای وجود ندارد که طبق آن شهر تهران با جمعیت حدود ۱۲میلیونی، وسعت بی‌کران و شیب زیاد شمال به جنوب و رانندگی پرخطر، استفاده از دوچرخه راه‌حل مناسبی باندند. به نظر می‌رسد استفاده از وسایل حمل‌ونقل عمومی به‌جای ماشین شخصی راه‌حل اساسی باشد و دوچرخه‌سواری نیز در کنار آن، بتواند برای بعضی مسیرهای کوتاه گزینه‌ای مناسب به حساب آید.

- تمرکز کمپین سه‌شنبه‌ها بر «رکاب‌زنی» و حاشیه‌های آن، بر این بحث مهم سایه انداخته و مطالبه زیرساخت‌های حمل‌ونقل شهری و تقویت ناوگان مترو و اتوبوس‌های سریع و دوچرخه‌های وانتاد از روش‌های سوداگرانه مانند فروش مجوز ورود به محدوده ترافیک و... را به حاشیه می‌راند.

۲. برنامه سه‌شنبه‌ها در تهران به این صورتی که پیش می‌رود، هرچه باشد، «سه‌شنبه‌های بدون خودرو» نیست. این برنامه به این صورت که اجرا می‌شود، می‌تواند اقدامی برای ترویج دوچرخه‌سواری، معرفی مزایای داشتن تحرک و پرهیز از تبلی و مواردی مشابه باشد، اما به معنی کنارگذاشتن خودرو و تردد با دوچرخه‌قلمداد نمی‌شود. تجمع در نقطه‌ای و رکاب‌زنی تا نقطه‌ای دیگر در تهران، می‌تواند اقدامی نمادین برای تشویق به دوچرخه‌سواری باشد، ولی به معنی تردد و رفتن به سرکار یا دوچرخه نیست؛ زیرا هیچ‌کس در پایان رکاب‌زنی به محل کارش نمی‌رسد. با اندکی تأمل درمی‌یابیم در همان چهلمین سه‌شنبه، شماری از مسئولان- که حضورشان در آن برنامه مغتنم بود- با ماشین به خیابان حجاب آمدند تا از آنجا سوار بر دوچرخه به سوی خانه هنرمندان بروند.

ادامه در صفحه ۱۷

			۸	۵	۱
			۷		
۵					۴
				۳	
		۲		۹	۳
			۹		
			۳	۲	
					۶
			۷		
				۲	۱
			۸		۳

۹	۷	۳			۱
			۹		۵
		۲		۳	
۵			۴		۹
			۴	۸	۵
			۱		۷
			۷		۱
				۸	
				۵	
			۶		۳
				۱	۴
			۳	۶	۲

سودوکو سخت ۱۶۳۷

قانون‌های حل جدول سودوکو:

۱- در هر سطر و ستون باید اعداد یک تا ۹ نوشته شود. بدیهی است که هیچ عددی نباید تکرار شود.

۲- در هر مربع ۳×۳ اعداد یک تا ۹ باید نوشته شود و در نتیجه هیچ عددی نباید تکرار شود.

سودوکو ۱۶۳۷

سودوکو Sudoku یک واژه ترکیبی از سودوکو و Sudoku یک واژه ترکیبی ژاپنی به معنای عددهای بی‌تکرار است و امروزه به جدولی از اعداد گفته می‌شود که به عنوان یک

سرگرمی رایج در نشریات کشورهای مختلف به چاپ می‌رسد.

۲	۵	۱	۶	۳	۷	۲	۸	۹
۹	۲	۱	۴	۵	۷	۳	۶	۸
۳	۷	۸	۲	۹	۵	۱	۴	۶
۱	۶	۳	۸	۲	۹	۴	۵	۷
۲	۴	۷	۵	۱	۳	۶	۸	۹
۵	۸	۹	۴	۷	۳	۲	۱	۶
۸	۳	۲	۷	۵	۱	۹	۶	۴
۷	۹	۵	۴	۲	۸	۱	۳	۶
۶	۱	۲	۹	۸	۳	۴	۷	۵

۹	۴	۱	۷	۲	۳	۸	۳	۶	۵
۳	۷	۲	۵	۶	۱	۲	۹	۸	
۶	۵	۲	۳	۴	۹	۱	۷	۱	۲
۵	۸	۷	۴	۸	۶	۱	۳	۹	
۴	۹	۶	۱	۵	۳	۲	۸	۷	
۸	۱	۳	۲	۹	۲	۶	۵		
۲	۳	۴	۹	۶	۵	۸	۷	۱	
۱	۸	۹	۴	۳	۷	۵	۴	۶	
۷	۶	۵	۸	۱	۲	۹	۳	۴	

۱۵	۱۴	۱۳	۱۲	۱۱	۱۰	۹	۸	۷	۶	۵	۴	۳	۲	۱
۱	۵	۹	۱۳	۱۷	۲۱	۲۵	۲۹	۳۳	۳۷	۴۱	۴۵	۴۹	۵۳	۵۷
۲	۱۰	۱۸	۲۶	۳۴	۴۲	۵۰	۵۸	۶۶	۷۴	۸۲	۹۰	۹۸	۱۰۶	۱۱۴
۳	۱۹	۲۷	۳۵	۴۳	۵۱	۵۹	۶۷	۷۵	۸۳	۹۱	۹۹	۱۰۷	۱۱۵	۱۲۳
۴	۲۸	۳۶	۴۴	۵۲	۶۰	۶۸	۷۶	۸۴	۹۲	۱۰۰	۱۰۸	۱۱۶	۱۲۴	۱۳۲
۵	۳۷	۴۵	۵۳	۶۱	۶۹	۷۷	۸۵	۹۳	۱۰۱	۱۰۹	۱۱۷	۱۲۵	۱۳۳	۱۴۱
۶	۴۶	۵۴	۶۲	۷۰	۷۸	۸۶	۹۴	۱۰۲	۱۱۰	۱۱۸	۱۲۶	۱۳۴	۱۴۲	۱۵۰
۷	۵۵	۶۳	۷۱	۷۹	۸۷	۹۵	۱۰۳	۱۱۱	۱۱۹	۱۲۷	۱۳۵	۱۴۳	۱۵۱	۱۵۹
۸	۶۴	۷۲	۸۰	۸۸	۹۶	۱۰۴	۱۱۲	۱۲۰	۱۲۸	۱۳۶	۱۴۴	۱۵۲	۱۶۰	۱۶۸
۹	۷۳	۸۱	۸۹	۹۷	۱۰۵	۱۱۳	۱۲۱	۱۲۹	۱۳۷	۱۴۵	۱۵۳	۱۶۱	۱۶۹	۱۷۷
۱۰	۸۲	۹۰	۹۸	۱۰۶	۱۱۴	۱۲۲	۱۳۰	۱۳۸	۱۴۶	۱۵۴	۱۶۲	۱۷۰	۱۷۸	۱۸۶
۱۱	۹۱	۹۹	۱۰۷	۱۱۵	۱۲۳	۱۳۱	۱۳۹	۱۴۷	۱۵۵	۱۶۳	۱۷۱	۱۷۹	۱۸۷	۱۹۵
۱۲	۱۰۰	۱۰۸	۱۱۶	۱۲۴	۱۳۲	۱۴۰	۱۴۸	۱۵۶	۱۶۴	۱۷۲	۱۸۰	۱۸۸	۱۹۶	۲۰۴
۱۳	۱۰۹	۱۱۷	۱۲۵	۱۳۳	۱۴۱	۱۴۹	۱۵۷	۱۶۵	۱۷۳	۱۸۱	۱۸۹	۱۹۷	۲۰۵	۲۱۳
۱۴	۱۱۸	۱۲۶	۱۳۴	۱۴۲	۱۵۰	۱۵۸	۱۶۶	۱۷۴	۱۸۲	۱۹۰	۱۹۸	۲۰۶	۲۱۴	۲۲۲
۱۵	۱۲۷	۱۳۵	۱۴۳	۱۵۱	۱۵۹	۱۶۷	۱۷۵	۱۸۳	۱۹۱	۱۹۹	۲۰۷	۲۱۵	۲۲۳	۲۳۱